

ELEANOR SHARPSTON
 FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
 Az ismertetés napja: 2011. július 21.¹

1. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésével a nemzeti bíróság az EGK–Törökország társulási megállapodás² (a továbbiakban: 1/80 határozat) értelmezését kéri.

Jogi háttér

Az 1/80 határozat

3. A 6. cikk (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

2. Az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése feljogosítja a megfelelően nyilvántartásba vett török munkavállalót, hogy egy év rendes foglalkoztatás után munkavállalási engedélyét ugyanannál a munkaadónál megújítsa. A fő kérdés az, hogy ha a munkavállaló első tartózkodási engedélyét azzal a feltétellel állították ki, hogy élettársával együtt élhessen, e tartózkodási engedély visszavonható-e egy év rendes foglalkoztatás után azon az alapon, hogy az élettársi kapcsolatnak vége szakadt az egy év rendes foglalkoztatás letelte előtt, és az élettársi kapcsolat megszakadásának időpontjára visszaható hatállyal.

„(1) A családtagok szabad munkavállalásra való jogosultságáról szóló 7. cikk sérelme nélkül, valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló ebben a tagállamban:

- egy év rendes foglalkoztatás után jogosult arra, hogy munkavállalási engedélyét ugyanannál a munkáltatónál megújítsa, amennyiben munkaviszonyban áll;
- három év rendes foglalkoztatás után – és a Közösség tagállamai munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel – jogosult arra, hogy ugyanazon foglalkozás vonatkozásában a választása szerinti munkáltatónál jelentkezzen bármely, rendes feltételek mellett

1 – Eredeti nyelv: angol.

2 – A társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat, amely Tanácsot az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulást létrehozó megállapodás létesítette. A határozat nem hivatalos szövege angol nyelven megtalálható a következő címen: http://www.inis.gov.ie/en/INIS/DECISION_No_1_80_eng.pdf/Files/DECISION_No_1_80_eng.pdf.

meghirdetett és e tagállam munkaügyi hatóságánál bejelentett állásajánlatra;

elutasítható, ha a külföldi személy a hollandiai tartózkodásának célját érintő feltételt nem teljesíti.

- négy év rendes foglalkoztatás után jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő munkavállalásra.”

A holland szabályozás

A 2000. évi Vreemdelingenwet

4. A 2000. évi Vreemdelingenwet (a külföldiek jogállásáról szóló holland törvény, a továbbiakban: 2000. évi Vw) 8. cikkének a) pontja értelmében a külföldi személy akkor tartózkodik jogszerűen Hollandiában, ha rendelkezik az e törvény 14. cikke értelmében vett határozott időre szóló tartózkodási engedéllyel.

5. A 14. cikk (2) bekezdése többek között kimondja, hogy a határozott időre szóló tartózkodási engedély kiállítására a tartózkodás engedélyezésének céljával összefüggő feltételek kikötése mellett kerül sor.

6. A 16. cikk (1) bekezdésének g) pontja értelmében a határozott időre szóló tartózkodási engedély kiadására irányuló kérelem

7. A 18. cikk (1) bekezdésének f) pontja többek között előírja, hogy a határozott időre szóló tartózkodási engedély érvényességi idejének meghosszabbítása iránt benyújtott kérelem elutasítható, ha nem teljesítik azon feltételt, amely mellett az engedély kiadására sor került.

8. A 19. cikk többek között kimondja, hogy a határozott időre szóló tartózkodási engedély a 18. cikk (1) bekezdésének f) pontjában meghatározott okból visszavonható.

A 2000. évi Vreemdelingenbesluit

9. A 2000. évi Vreemdelingenbesluit (a külföldiek jogállásáról szóló holland rendelet, a továbbiakban: 2000. évi Vb) 4.43. cikke értelmében a 2000. évi Vw 8. cikke a) pontjának értelmében Hollandiában jogszerűen tartózkodó és a tartózkodási engedély kiadásához fűződő feltételt már nem teljesítő külföldi személy ezt a tényt haladéktalanul köteles a lakóhelye szerinti helyi rendőrség vezetőjével közölni.

A lakóhely megváltoztatása

10. Nem vitatott, hogy a holland jog értelmében az a személy – akár holland állampolgár, akár nem –, aki megváltoztatja lakóhelyét, köteles a lakcímváltozást bejelenteni mind a korábbi, mind az új lakóhelye szerinti hatóságoknak.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11. B. Ünal török állampolgár. 2004. február 24-én ideiglenes tartózkodási engedély birtokában utazott Hollandiába. Az engedély 2004. március 29-től 2005. március 29-ig volt érvényes, és azt a feltételt tartalmazta, hogy B. Ünalnak „élettársánál, A. M. de Sousa van der Molennél kell lagnia”. Az iratokból kitűnik, hogy mindketten 't Zandt településen voltak bejelentve.

12. 2005. április 21-én B. Ünal tartózkodási engedélyének meghosszabbítása iránti kérelmet terjesztett elő. 2005. július 26-án elfogadták kérelmét. Az engedély továbbra is tartalmazta az élettársával való együttélés feltételét.

13. 2006. május 4-én a tartózkodási engedély érvényességi idejét 2009. március 1-jéig meghosszabbították.

14. B. Ünal tartózkodási engedélyében a „munkavállalás korlátlanul engedélyezett; munkavállalási engedély nem szükséges” megjegyzés szerepelt.

15. 2006. május 8-án B. Ünal munkaszerződést kötött egy groningeni munkaerő-kölcsönző vállalkozással, és annak egyik ügyfelének 't Zandttól 150 kilométerre, Nunspeetben található telephelyén állt munkába. Így munkája miatt minden munkanapon 300 kilométeres utat kellett megtennie. A szerződést 2007. november 21-én 2008. november 21-ig meghosszabbították. A 6. cikk első bekezdésének első francia bekezdésében szereplő egy év rendes foglalkoztatás tehát 2006. május 8-án kezdődött és 2007. május 7-én ért véget.

16. 2007. április 2-án vagy ezen időpont körül, de mindenképpen ezen egyéves időtartam lejárta előtt B. Ünal 't Zandtból Lelystadba költözött, amely Nunspeet-től csupán 35 kilométerre fekszik. Lakcímének megváltozását megfelelően bejelentette az illetékes hatóságoknál. A. M. de Sousa van der Molen azonban továbbra is 't Zandt körzetében maradt bejelentve, ahol közel 10 éve dolgozott. Azon tény alapján, hogy a felek különböző lakcímen

jelentkeztek be, a hatóságok arra következtettek, hogy együttélésük ezen időpontban megszakadt. B. Ūnal azon érvelését, hogy 2007 júniusának elejéig együtt élt A. M. de Sousa van der Molennel, és ez utóbbi csupán azért maradt 't Zandt-ban bejelentve, mert ingatlanát nem adta el, nem fogadták el.³

17. 2007. június 4-én B. Ūnal kérelmezte, hogy a tartózkodási engedélyén szereplő feltevélt módosítsák úgy, hogy az ne „A. M. de Sousa van der Molennel való együttélést”, hanem egyszerűen „folyamatos helybenlakást” tartalmazzon.

18. 2007. december 28-i határozatával a Staatssecretaris van Justitie (igazságügyi államtitkár) elutasította a kérelmet. Álláspontja szerint az B. Ūnal és A. M. de Sousa van der Molen közötti kapcsolat 2007. április 2-án ténylegesen véget ért, mivel ezen időponttól kezdve 't Zandt település nyilvántartásában nem azonos lakcímen élökként szerepeltek. Ennek megfelelően a

Staatssecretaris van Justitie arra a következtetésre jutott, hogy B. Ūnal többé nem teljesíti a részére kiadott tartózkodási engedélyben előírt feltételt.

19. A 2008. február 7-i külön határozatban B. Ūnal tartózkodási engedélyét 2007. április 2-ra visszaható hatállyal visszavonták. Tartózkodási engedélyének jellege miatt ez egyben a munkavállalási engedélyének visszavonását is jelentette. A Staatssecretaris álláspontja szerint a települési nyilvántartás tartalma döntő jelentőséggel bírt, és a B. Ūnal által felhozott bizonyítékok nem rendelkeztek kellő súllyal a nyilvántartásban szereplő adat megcáfolásához.

20. B. Ūnal panasszal élt a Staatssecretaris határozatával szemben. 2008. július 31-i határozatával a Staatssecretaris elutasította a panaszt. A határozat szerint B. Ūnal Lelystadba költözésével kapcsolatos állításait nem fogadták el, mivel azokat nem támasztotta alá objektív módon ellenőrizhető bizonyítékokkal. Az A. M. de Sousa van der Molentől származó, ezzel kapcsolatos írásbeli nyilatkozat e célból nem elegendő. A települési nyilvántartásba való bejegyzést bizonyító erejűnek kell tekinteni. Mivel 2007. április 2-án B. Ūnal kevesebb mint egy éve állt alkalmazásban ugyanazon munkáltatónál, az EGK-Törökország társulási megállapodás alapján nem volt jogosult a Hollandia területén való további tartózkodásra.

3 – Nem vitatott, hogy B. Ūnal köteles volt „haladéktalanul” bejelenteni a nemzeti hatóságoknak a helyzetében bekövetkező bármely változást. Lásd a 2000. évi Vb 4.43. cikkét a fenti 9. pontban.

21. 2008. július 31-én B. Ünal megtámadta a Staatssecretaris határozatát a Rechtbank 's-Gravenhage (hágai kerületi bíróság, a továbbiakban: Rechtbank) előtt. 2009. július 6-i határozatában e bíróság megalapozatlannak találta a keresetet. A Rechtbank kimondta, hogy B. Ünal nem bizonyította megfelelően, hogy élettársi kapcsolata 2007. április 2. után ért véget. Következésképpen a bíróság egyetértett a Staatssecretaris azon megállapításával, hogy mivel B. Ünal kevesebb mint egy éve állt ugyanazon munkáltatónál rendes alkalmazásban, amikor élettársi kapcsolata véget ért, így nem jogosult a 6. cikk (1) bekezdéséből eredő kedvezményre.

a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nemzeti hatóságokat abban, hogy olyan esetben, amelyben nem állapítható meg csalárd magatartás, a török munkavállaló tartózkodási engedélyét a 6. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdése szerinti egyéves határidő leteltét követően olyan időpontra visszaható hatállyal vonják vissza, amelytől kezdve a nemzeti jogban a tartózkodási engedély kiadásának feltételéül támasztott ok többé már nem áll fenn?”

22. B. Ünal fellebbezést nyújtott be a Raad van Statéhez (holland államtanács). E bíróság úgy vélte, hogy az alapügy eldöntéséhez a 6. cikk (1) bekezdésének értelmezésére van szükség. Különösen arra keresett választ, hogy a Bíróság által az Altun-ügyben⁴ a jogbiztonság elvére vonatkozóan tett megállapítások kihatással vannak-e arra, ahogyan e cikket az alapügyben értelmezni kell. Az említett bíróság mindezek alapján felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

23. B. Ünal, a holland kormány és a Bizottság írásbeli észrevételeket terjesztett elő. Mivel tárgyalás tartását nem kérték, arra nem került sor.

Elemzés

„A jogbiztonság elvére figyelemmel gátolja-e a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat 6. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdése

24. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elsődlegesen arra vonatkozik, hogy a 6. cikk (1) bekezdése lehetővé teszi-e a tartózkodáshoz való jog visszamenőleges megvonását olyan személytől, aki a 6. cikk (1) bekezdésében előírt egyéves időtartamnál hosszabb ideig lakott és dolgozott a fogadó tagállamban, azonban ezen időtartam lejárta előtt felhagyott a tartózkodási engedélyben előírt feltétel teljesítésével. E tekintetben meg kell állapítani, hogy e személy nem tanúsított csalárd magatartást.

4 – A C-337/07. sz. ügy (EBHT 2008., I-10323. o.).

25. Először ezen első kérdéssel foglalkozom.

26. Ezt követően azt a kérdés fogom megvizsgálni, hogy – ahogyan azt az előzetes döntéshozatalra utaló határozat felveti – az Altun-ügyben tett megállapítások kihatással vannak-e ezen kérdésre.

27. Végezetül szükségesnek tartom megvizsgálni az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének alkalmazását azon bizonyítékokkal összefüggésben, amelyeket valamely személy annak alátámasztására hozhat fel, hogy őt megilletik a 6. cikk (1) bekezdéséből eredő jogosultságok.

Visszavonható-e visszamenőlegesen a 6. cikk (1) bekezdéséből eredő jogosultság?

28. A nemzeti bíróság azon kérdésének megválaszolását, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban vázolt körülmények között visszavonható-e visszamenőlegesen a tartózkodási engedély, a 6. cikk (1) bekezdése céljának megvizsgálásával kell kezdeni.

29. A Bíróság e rendelkezés céljaként „a török munkavállalók helyzetének a fogadó tagállamban való fokozatos megszüntetését”

jelölte meg.⁵ E meghatározással a Bíróság a török munkavállalókra nézve pontosította az 1/80 határozat célkitűzését, amely nem más, mint az e határozat valamely rendelkezésében megállapított feltételeknek megfelelő, és ennélfogva az e határozatban biztosított jogokban részesülő török állampolgárok a fogadó tagállamba történő fokozatos beilleszkedésének előmozdítása.⁶

30. E célból a 6. cikk (1) bekezdése előírja a török munkavállaló jogainak fokozatos, a fogadó tagállamban való rendes foglalkoztatás időtartamával arányosan kiterjesztését.⁷ Négy év rendes foglalkoztatás után a munkavállaló jogosult e tagállamban a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő munkavállalásra. E szint elérése előtt a munkavállaló védelme korlátozottabb. Például a 6. cikk (1) bekezdésének első francia bekezdése kimondja, hogy a munkavállaló egy év rendes foglalkoztatás után jogosult arra, hogy munkavállalási engedélyét ugyanannál a munkáltatónál megújítsa, amennyiben munkaviszonyban áll.

31. A 6. cikk (1) bekezdése – szövege alapján – a török állampolgár azon jogára

5 – Lásd a C-294/06. sz. Payir-ügyben hozott ítélet (EBHT 2008., I-203. o.) 37. pontját.

6 – Lásd különösen a C-171/01. sz. Wählergruppe Gemeinsam ügyben hozott ítélet (EBHT 2003., I-4301. o.) 79. pontját, a C-325/05. sz. Derin-ügyben hozott ítélet (EBHT 2007., I-6495. o.) 53. pontját és a 4. lábjegyzetben hivatkozott Altun-ügyben hozott ítélet 29. pontját.

7 – Lásd a C-230/03. sz. Sedef-ügyben hozott ítélet (EBHT 2006., I-157. o.) 34. pontját.

vonatkozik, hogy a fogadó tagállamban munkát vállaljon. Mindazonáltal egyértelmű, hogy mivel a munkavállaláshoz való jog és a tartózkodáshoz való jog szorosan összefügg, e rendelkezés szükségszerűen magában foglalja a munkavállalásra jogosult személy tartózkodáshoz való jogát.⁸

32. Ahhoz, hogy 6. cikkben előírt jogosultságokban részesüljön, a török állampolgárnak három feltételt kell teljesítenie.

33. Először is az érintett személynek „munkavállalónak” kell lennie. A Bíróság kimondta, hogy e feltétel teljesítéséhez a török állampolgárnak valós és tényleges munkát kell végeznie, kizárva az olyan egyszerűbb tevékenységeket, amelyek jelentősége kifejezetten csekély, és amelyek kiegészítő jellegűek. A munkaviszony jellemzője az a körülmény, hogy valamely személy meghatározott ideig, más javára és irányítása alatt, díjazás ellenében szolgáltatást nyújt.⁹ A jelen ügyben

semmi sem utal arra, hogy B. Ünal ne tett volna eleget e feltételnek.

34. Másodszor e személynek „a rendes munkaerőpiachoz kell tartoznia”. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy „e fogalom minden olyan munkavállalóra kiterjed, aki megfelel a fogadó tagállam törvényi és rendeleti előírásainak, és akinek így jogában áll e tagállam területén szakmai tevékenységet folytatni”¹⁰ Újfent egyértelműnek tűnik, hogy e feltétel teljesült.

35. Harmadszor, ami az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szempontjából a legfontosabb, e személynek „rendes foglalkoztatásban” kell állnia az adott tagállamban. A Bíróság kimondta, hogy a „rendes foglalkoztatás” kifejezés a fogadó tagállam munkaerőpiacán való stabil, és nem bizonytalan helyzet fennállását, és ennek alapján a nem vitatott tartózkodási jog fennállását jelenti.¹¹ B. Ünal munkaszerződése kellően stabilnak és biztosnak tűnik e feltétel teljesítéséhez, de elegendő-e ahhoz, hogy számára „nem vitatott tartózkodási jogot” biztosítson?

36. Végezetül emlékeztetnem kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az 1/80 határozat nem csorbítja a tagállamok azon hatáskörét, hogy szabályozzák mind a török állampolgároknak a területükre való

8 – Lásd e tekintetben a C-192/89. sz. Sevince-ügyben 1990. szeptember 20-án hozott ítélet (EBHT 1990., I-3461. o.) 29. pontját.

9 – Lásd az 5. lábjegyzetben hivatkozott Payir-ügyben hozott ítélet 28. pontját. E tekintetben a megközelítés nem különbözik attól, amely a munkavállalóként a szabad mozgáshoz való jogát érvényesíteni kívánó tagállami állampolgárra vonatkozott (lásd például a 66/85. sz. Lawrie-Blum-ügyben hozott ítélet [EBHT 1986., 2121. o.] 17. pontját és a C-3/87. sz. Aegate-ügyben hozott ítélet [EBHT 1989., 4459. o.] 35. pontját), mielőtt az uniós polgárság elméletét bevezető 1992-es maastrichti szerződés szélesebb jogokat biztosított volna.

10 – Lásd az 5. lábjegyzetben hivatkozott Payir-ügyben hozott ítélet 29. pontját.

11 – Lásd az 5. lábjegyzetben hivatkozott Payir-ügyben hozott ítélet 30. pontját.

beutazását, mind pedig első foglalkoztatásuk feltételeit.¹²

37. A Kus-ügyben hozott ítéletben¹³ a Bíróságot arra kérték, határozza meg, hogy a fogadó tagállam meddig kötheti feltételekhez az olyan török munkavállaló tartózkodását, aki teljesítette a rendes foglalkoztatás 6. cikk (1) bekezdésében előírt időtartamát.

38. Az ügyben olyan török állampolgárról volt szó, akinek abból a célból engedélyezték a belépést Németország területére, hogy házasságot kössön egy német állampolgárral. E török állampolgár e tagállamban munkát vállalt, és több mint négy évig dolgozott, ezáltal megszerezte a 6. cikk (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésében előírt jogosultságokat. Ekkor elvált a feleségétől. Amikor meg kívánta újítani tartózkodási engedélyét, a nemzeti hatóságok elutasították kérelmét azon az alapon, hogy tartózkodásának eredeti oka megszűnt. A bíróság kimondta, hogy:

„20 [...] Az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése arra korlátozódik, hogy a török állampolgár helyzetét a foglalkoztatásra tekintettel szabályozza, és nem vonatkozik e munkavállaló tartózkodáshoz való joggal kapcsolatos helyzetére (lásd a Sevince-ügyben hozott ítélet 28. pontját).

12 – Lásd többek között az 5. lábjegyzetben hivatkozott Payir-ügyben hozott ítélet 36. pontját.

13 – A C-237/91. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 1992., I-6781. o.).

21 Meg kell jegyezni, hogy megfogalmazása szerint a 6. cikk (1) bekezdése a valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállalóra vonatkozik, és az első francia bekezdés értelmében a török munkavállalónak csupán egy évet kell rendes foglalkoztatásban tölteni ahhoz, hogy jogosult legyen munkavállalási engedélyének ugyanezen munkáltatónál való meghosszabbítására. E rendelkezés tehát e jogosultságot semmilyen más feltételtől nem teszi függővé, különösen nem azon körülményektől, amelyek között a belépésre és tartózkodásra való jogosultságot megszerezte.

22 Ennélfogva, noha a 6. cikk (1) bekezdése értelmében vett rendes foglalkoztatás stabil és biztos helyzetet feltételez a munkaerőpiacon, és ennek megfelelően magában foglalja a nem vitatott tartózkodáshoz való jogot, és szükség esetén természetesen az érvényes tartózkodási engedély meglétét, azon ok, amely miatt e jogot biztosították, vagy amely alapján a tartózkodási engedélyt kiállították, nem döntő e rendelkezés alkalmazása szempontjából.

23 Ebből következően, attól fogva, hogy a török munkavállaló érvényes tartózkodási engedély birtokában több mint egy éve munkaviszonyban áll, teljesíti az 1/80 határozat 6. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdésében előírt feltételeket, még akkor is, ha a

tartózkodási engedélyt, amellyel rendelkezik, számára eredetileg nem a munkaviszony céljából, hanem más célból adták meg.”

érvényes), majd meghosszabbították az e tagállamban való tartózkodásának egymást követő időszakaira; tartózkodásának kezdetén nem állt alkalmazásban e tagállamban;

39. Ez feltételezhetően azt jelenti, hogy a jogbiztonság elve alkalmazandó azon török munkavállalóra, aki letöltötte a 6. cikk (1) bekezdésében szereplő időtartamok valamelyikét. Tudni fogja például, hogy amennyiben egy évig rendes foglalkoztatásban áll ugyanannál a munkáltatónál, akkor nála folytathatja tevékenységét, feltéve hogy van szabad állás. Ha négy évig állt rendes alkalmazásban, tudni fogja, hogy a fogadó tagállamban a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő munkavállalásra jogosult. Az e tagállamban való belépésekor a tartózkodási jogához kapcsolódó semmiféle feltétel nem fog többé érvényesülni. A 6. cikk (1) bekezdése által támogatott beilleszkedési folyamat elkezdődött, és jogellenes a tartózkodási engedélynek visszavonására tett bármely olyan kísérlet, amely azon alapul, hogy e személy többé nem tesz eleget e feltételeknek.

40. A fent kifejtett elvet a jelen ügyre alkalmazva a következő észrevételeket kell tenni:

– B. Ünal 2004. február 24-én költözött Hollandiába, ideiglenes tartózkodási engedély birtokában, határozott idejű rendes tartózkodási engedélyt 2004. szeptember 2-án állították ki (visszadátumozva, így az 2004. március 29-től volt

– mivel a 6. cikk (1) bekezdése vonatkozik a török állampolgár azon jogára, hogy a fogadó tagállamban munkát vállaljon¹⁴, és az abban biztosított jogosultságok nem önmagából a tartózkodás tényéből erednek, azon időszak, amelyben B. Ünal e tagállamban tartózkodott, de nem állt alkalmazásban, nem vehető figyelembe az e rendelkezés szerinti jogosultságok megszerzéséhez szükséges időtartam számításakor;

– nem vitatott, hogy 2006. május 8-án, amikor B. Ünal dolgozni kezdett Hollandiában, rendes tartózkodási engedéllyel rendelkezett¹⁵, így nem volt szüksége külön munkavállalási engedélyre¹⁶, ezért a Kus-ügyben hozott ítélet 23. pontjában említett követelmény nem merül fel;

– a 6. cikk (1) bekezdésének első francia bekezdésében előírt egyéves időszak 2006. május 8-án kezdődött és 2007. május 7-én ért véget;

14 – Lásd a fenti 31. pontot.

15 – Lásd a fent hivatkozott Kus-ügyben hozott ítélet 22. pontját.

16 – Lásd a fenti 14. pontot.

- a holland hatóságok szerint „vitatott eseményre” 2007. április 2-án került sor, amely valóban az egyéves időszakon belül történt, azonban arra csupán ezen időszak lejártát követően derült fény;
  - „vitatott esemény” hiányában B. Ünal azon joga, hogy a 6. cikk (1) bekezdésének első francia bekezdése alapján a fogadó tagállamban munkát vállaljon – a Bíróság által a Kus-ügyben hozott ítéletben kimondottak értelmében – 2007. május 7-én jött volna létre; ezen időponttól kezdve szerzett volna járulékos tartózkodási jogosultságot;¹⁷
  - ennek megfelelően a kérdés az, hogy mindazonáltal úgy kell-e tekinteni, hogy B. Ünal eleget tett a 6. cikk (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, annak ellenére, hogy a vitatott esemény bekövetkezett.
41. Bizonyos korlátozások érvényesülnek azon főszabályt illetően, amelynek értelmében a valamely tagállamba való belépéskor a tartózkodási joghoz kapcsolódó feltételek megszűnnek, ha a munkavállaló az 1/80 határozat alapján jogosultságot szerez.¹⁸
42. Ahhoz, hogy a 6. cikk (1) bekezdésében foglalt feltételeknek eleget tegyen, a török munkavállalónak „rendes foglalkoztatásban” kell állnia a releváns időszakban. Megfordítva ez magában foglalja, hogy a munkavállaló ezen időszakban jogosult volt a tagállamban való tartózkodásra.¹⁹
43. A Bíróság ennek megfelelően kimondta, hogy a török munkavállaló mindaddig nem teljesíti e feltételt, amíg ideiglenes tartózkodási engedély alapján tartózkodik a fogadó tagállamban, azon kereset eredményét várva, amelyet a tartózkodási engedély kiállítását megtagadó határozattal szemben indított.²⁰ A Bíróság azt is kimondta, hogy az olyan török munkavállaló, aki csupán azért tartózkodhat a fogadó tagállamban, mert annak jogszabályai ezt lehetővé teszik a tartózkodási engedély elbírálásának befejezéséig, nem hivatkozhat ezen időszakra a 6. cikk (1) bekezdése szerinti jogosultság megszerzéséhez szükséges időtartam számításakor, mivel csupán ideiglenes jelleggel, a végleges döntés meghozataláig engedélyezték számára, hogy ezen országban maradjon és vállaljon munkát.²¹ A jelen esetben azonban egyértelmű, hogy B. Ünal tartózkodáshoz való joga nem volt sem átmeneti, sem ily módon korlátozott.
44. A Kol-ügyben hozott ítélet²² más kérdést vetett fel. A Bíróságot olyan török
- 17 – Lásd a fenti 31. pontot.
18 – Lásd a fenti 39. pontot.
- 19 – Lásd a C-36/96. sz. Günaydin-ügyben hozott ítélet (EBHT 1997., I-5143. o.) 44. pontját.
20 – Lásd a 8. lábjegyzetben hivatkozott Sevince-ügyben hozott ítélet 31. pontját.
21 – Lásd a fenti 13. lábjegyzetben hivatkozott Kus-ügyben hozott ítélet 18. pontját.
22 – A C-285/95. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 1997., I-3069. o.).

munkavállaló helyzetének elbírálására kérték fel, aki csalárd módon lépett Németország területére. Az ügy színlelt házasságon alapuló tartózkodási jogra vonatkozott. A Bíróság többek között a Kus-ügyben hozott ítéletére²³ utalt, és kimondta, hogy *a fortiori* ezen érvelésnek kellene érvényesülnie. Ezt követően rámutatott, hogy a 6. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában nem tekinthető jogszerűnek az olyan foglalkoztatás időtartama, amelyet csalárd magatartás révén megkapott tartózkodási engedély kiadását követően szereztek, mivel a török állampolgár nem teljesítette az ezen engedély kiadásához fűzött feltételeket, és az engedélyt a csalás feltárását követően érvényteleníteni lehetett.²⁴ S. Kol számára nem keletkeztethetett jogosultságot az olyan foglalkoztatási időszak, amelyet csalárd módon szerzett tartózkodási engedély birtokában szerzett.²⁵

45. Alkalmazható-e a Kol-ügyben kifejtett érvelés a jelen esetben?

46. Nem hinném.

47. A Kol-ügyben hozott ítélet korlátozást vezetett be a Kus-ügyben kibontott főszabállyal

kapcsolatban, amely szerint a tagállamba való belépéskor a tartózkodási joghoz kapcsolódó feltételek megszűnnek, ha a munkavállaló az 1/80 határozat alapján jogosultságot szerez.²⁶ A korlátozás célja egyértelmű. Ha valamely személy tevékenységével vagy mulasztásával meg akarja tévesztetni a nemzeti hatóságokat annak érdekében, hogy tartózkodási engedélyt szerezzen, és így a munkaerőpiacra léphessen, ezt nem szabad neki megengedni. Más álláspontot elfogadva lehetséges volna e jogokat csalárd magatartással megszerezni.

48. Amennyiben megállapítást nyert volna, hogy B. Ünal olyan magatartással szerzett tartózkodási jogosultságot a fogadó tagállamban, amely a megtévesztés szándékát hordozza, nyilvánvaló, hogy a nemzeti hatóságok jogosultak volnának visszavonni a tartózkodási engedélyt annak ellenére, hogy több mint egy éve tartózkodik és dolgozik e tagállamban. A jelen ügyben azonban a nemzeti bíróság teljesen egyértelművé teszi, hogy semmi sem utal arra, hogy B. Ünal magatartása csalárd volna. A Bíróságnak a Kol-ügyben tett megállapításai ennél fogva nem alkalmazhatóak közvetlenül.

49. Ahogyan fent említettem, nem is olyan esetről van szó, amelyben B. Ünal alkalmazása az ítélkezési gyakorlat értelmében olyan okból ne számítana rendes foglalkoztatásnak, amely nem jár csalárd magatartással.²⁷

23 – Hivatkozás a fenti 13. lábjegyzetben.

24 – Lásd erre vonatkozóan a 26. pontot.

25 – Lásd a 28. pontot.

26 – Lásd a fenti 39. pontot.

27 – Lásd a fenti 43. pontot.

50. Ki kell-e mégis terjeszteni a tartózkodás jogával kapcsolatos főszabályra vonatkozóan a Kol-ügyben kidolgozott korlátozást a B. Ünal helyzetéhez hasonló helyzetben lévő személyekre, akik nem család szándékkal jártak el?

51. A holland kormány azzal érvel, hogy az ilyen helyzetben lévő személynek ismernie kell a jogszabályokat. A nemzeti jogi rendelkezések hozzáférhetőek többek között az interneten. Mivel B. Ünalnak tisztában kellett lennie e rendelkezésekkel, a nemzeti hatóságok szabadon visszavonhatták a tartózkodási engedélyét visszamenőlegesen.

52. Nem látom okát az elv ilyen módon való kiterjesztésének. Ez aláásná azt, amit a Bíróság „a szerzett jogok tiszteletben tartása általános elvéként” fogalmazott meg²⁸, és az ehhez hasonló jogbiztonság elvének, amelyet kifejtettem²⁹. A Bíróság a Kol-ügyben elfogadta, hogy család magatartás esetén kivételt lehet tenni az általános elv alól, és e kivétel

elegendő biztosítékot nyújt a joggal való visszaéléssel szemben.

53. Véleményem szerint ebből az következik, hogy a nemzeti hatóságok nem érvényteleníthették volna visszamenőlegesen B. Ünal tartózkodáshoz való jogát a 2007. április 2-től 2007. május 2-ig terjedő időszak vonatkozásában, aminek következtében B. Ünal elvesztette a 6. cikk (1) bekezdésének első francia bekezdése alapján szerzett jogait.

54. Hozzá kell tennem, hogy ha a B. Ünalhoz hasonló személy valóban vissza akart volna élni a 6. cikk (1) bekezdésében foglalt rendszerrel, azzal a szándékkal, hogy megteveszse a nemzeti hatóságokat, mi sem lett volna egyszerűbb, mint egy hónappal elhalasztani Lelystadba való költözését. Ha így tesz, eleget tett volna az e rendelkezésben foglalt egyéves foglalkoztatás követelményének, anélkül hogy a hatóságok felfigyeltek volna az élettársához fűződő kapcsolatában bekövetkezett esetleges változásra. A tényállás meghatározása természetesen a nemzeti bíróság feladata, de az a tény, hogy B. Ünal nem így járt el, számomra csökkenteni – és nem növelni – látszik annak valószínűségét, hogy B. Ünal megpróbálta volna „kijátszani a rendszert”. Számomra inkább úgy tűnik, hogy egyszerűen mérsékelni

28 – Lásd a C-303/08. sz. Bozkurt-ügyben hozott ítélet (EBHT 2010., I-13445. o.) 41. pontját.

29 – Megjegyzem, hogy a jog nem csupán a *nemo censetur ignorare legem* elvet ismeri, hanem elfogadja a *nemo praesumitur malus* vélelmét is.

kívánta a napi utazás hátrányait, amely mindenképpen nagyon megterhelő volt.

lényegében arra a következtetésre jut, hogy ezen ítélet nem alkalmazandó a jelen esetben.

55. Ennélfogva álláspontom szerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 6. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az megtiltja a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nemzeti hatóságoknak, hogy visszavonják a török munkavállaló tartózkodási engedélyét, azon időpontra visszaható hatállyal, amikor már nem felelt meg azon feltételeknek, amelyek alapján a nemzeti jog értelmében a tartózkodási engedélyt kiadták, ha a szóban forgó török munkavállaló nem tanúsított csalárd magatartást, és e visszavonásra a 6. cikk (1) bekezdésében szereplő egyéves időtartam lejárta után kerülne sor.

Az Altun-ügyben hozott ítélet alkalmazása az alapügyben szereplő tényállásra

56. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat jelentős része azzal foglalkozik, hogy az Altun-ügyben hozott ítélet³⁰ mennyiben lehet releváns B. Ünal ügyére nézve. A kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy ezen ítélet és különösen annak a jogbiztonságra vonatkozó megjegyzései milyen mértékben befolyásolják az alapügy kimenetelét. A kérdést előterjesztő bíróság

57. Ezzel egyetérttek.

58. Az Altun-ügyben olyan török állampolgárról volt szó, aki menedékkérőként lépett valamely tagállam területére. E személy korlátlan időre szóló tartózkodási engedélyt kapott e tagállamban, olyan állítások alapján, amelyek később hamisnak bizonyultak. Miután megkapta a tartózkodási engedélyt, e személy családgyejesítési eljárást indított bizonyos családtagjai vonatkozásában. Az ezzel kapcsolatban felmerülő kérdés az volt, hogy csalárd magatartása milyen hatással lehet a családtagjai 1/80 határozat 7. cikke szerinti jogosultságára nézve. A Bíróság kimondta, hogy amennyiben e családtagok jogosultsága az e cikkben előírt eljárásnak megfelelően önállóvá vált, azt többé nem lehet megkérdőjelezni olyan szabálytalanságokra hivatkozva, amelyek a török munkavállaló eredeti tartózkodási jogát érintették. A Bíróság e következtetésre jutott a jogbiztonság elve alapján.³¹ A Bíróság megjegyezte, hogy csupán két korlátozás érvényesül az 1/80 határozat 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt jogosultságokat

30 – Hivatkozás a fenti 4. lábjegyzetben.

31 – Lásd ezen ítélet 51–60. pontját.

illetően.³² Ha elfogadnánk, hogy az olyan családtagokat, akik ezen bekezdés alapján önálló jogosultságokat szereztek, meg lehet fosztani e jogosultságoktól azon személy magatartása miatt, akihez a fogadó tagállamban csatlakoztak, az azt jelentené, hogy e jogosultságok fennállásának bizonyosságát végzetesen alááshatná valamely olyan tényező, amely fölött e családtagok semmiféle ellenőrzést nem gyakorolnak.

59. Már utaltam a jogbiztonság elvére azzal kapcsolatban, hogy visszavonhatja-e a nemzeti hatóság visszamenőlegesen B. Ünal tartózkodási engedélyét az alapügyben szereplő körülmények között. Nem hiszem, hogy ezen álláspontot a Bíróság Altun-ügyben hozott ítélete bármilyen módon befolyásolná. A fő kérdés ott a családtagokat az 1/80 határozat 7. cikke alapján megillető származékos jogosultságokat érintette. Magának a török munkavállalónak a helyzetét, aki a 6. cikk (1) bekezdése alapján igényel jogosultságokat, semmilyen módon nem érinti az Altun-ügyben hozott ítélet. Ennek megfelelően erre nem támaszkodom az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolásakor.

32 – Vagyis vagy azért, mert a török migráns tagállam területén való jelenléte – személyes magatartása folytán – a határozat 14. cikkének (1) bekezdése értelmében vett közrendet, közbiztonságot vagy közegészséget ténylegesen és súlyosan veszélyeztetőnek minősül, vagy azért, mert az érintett jogos indok nélkül jelentős időtartamra elhagyta a fogadó tagállam területét. Lásd az ítélet 62. pontját.

További megfontolások: az egyenértékűség és a hatékonyság elve

60. Fent hivatkoztam arra, hogy a nemzeti hatóságok és a nemzeti bíróságok nem fogadták el a B. Ünal által felhozott azon bizonyítékot, amellyel azt kívánta alátámasztani, hogy 2007. április 2. és 2007. június eleje között továbbra is A. M. de Sousa van der Molennél lakott.³³

61. Noha a nemzeti bíróság előzetes döntéshozatalra utaló határozatában nem kérte arra a Bíróságot, hogy értékelje e kérdést, a Bizottság azt kérdezi, hogy megfelel-e az egyenértékűség és a hatékonyság elvének az, ahogyan nemzeti szinten a bizonyítékok kérdését kezelték.

62. Lényegében, ahogyan én az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot és az ügy iratait értelmezem, a helyzet a következő:

- B. Ünal azt állítja, hogy azért költözött 't Zandtból Lelystadba, mert már nem tudta folytatni a munkába való közel 300 kilométeres ingázást. Ő és

33 – Lásd a fenti 18. és azt követő pontokat.

A. M. de Sousa van der Molen a költözést követően továbbra is együtt éltek, egészen 2007 júniusának elejéig. A. M. de Sousa van der Molen azért maradt 't Zandtba bejelentve, mert nem adta el ottani lakását, míg B. Ünal megfelelően bejelentkezett Lelystadba;

Ezek között egy közös baráttól származó nyilatkozat szerepelt, két üdvözlőlappal a felek új lakásával kapcsolatban, valamint számos fénykép. A Rechtbank szerint ezek sem bizonyították kellően az élettársi kapcsolat fennmaradását 2007. április 2. után.

- 2007. december 28-i és 2008. február 7-i határozataiban a Staatssecretaris azon álláspontra helyezkedett, hogy az a tény, hogy B. Ünal és A. M. de Sousa van der Molen B. Ünal Lelystadba költözését követően nem ugyanazon nyilvántartásban szerepeltek, meghatározó kapcsolatuk befejezése szempontjából;

63. A Bizottság rámutat, hogy nehéz elképzelni, milyen bizonyítékot mutathatott volna be B. Ünal annak érdekében, hogy meggyőzze a nemzeti döntéshozókat arról, hogy az ő tényállításai a helyesek.

- 2008. július 31-i határozatában a Staatssecretaris fenntartotta álláspontját, azon az alapon, hogy B. Ünal állítását nem támasztotta alá objektív módon ellenőrizhető bizonyíték, és A. M. de Sousa van der Molen írásbeli nyilatkozata arról, hogy a költözés ellenére a felek továbbra is együtt éltek, nem elegendő;

64. Noha a nemzeti bíróság természetesen jobban érti, miért fogadnak el bizonyos bizonyítékokat és miért utasítanak el másokat, én bizonyos fókig a Bizottság álláspontját támogatom. Ennek megfelelően összefoglalom az uniós jog azon lényeges elveit, amelyeket a jelen ügyben relevánsnak vélek.

- a Rechtbank előtti eljárásban B. Ünal megkísérelt további bizonyítékokat előterjeszteni álláspontja alátámasztására.

65. Nyilvánvaló, hogy a Társulási Tanács olyan határozatai, mint az 1/80 határozat, hatálybalépésüket követően az Európai Unió jogrendjének szerves részét képezik.³⁴ Az e határozatból eredő jogosultságok így az uniós jogból származnak.

³⁴ - Lásd a 8. lábjegyzetben hivatkozott Sevince-ügyben hozott ítélet 9. pontját.

66. Az is világos, hogy az e területre vonatkozó uniós szabályok hiányában az egyes tagállamok nemzeti joga határozza meg az e jogok megóvására irányuló eljárások részletes szabályait.³⁵

67. A tagállamokat terheli a felelősség azért, hogy minden esetben biztosítsák e jogok hatékony védelmét.³⁶ Az ilyen keresetekre vonatkozó eljárási szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló nemzeti keresetekre vonatkoznak (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé a közösségi jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a hatékony érvényesülés elve).³⁷

68. Az egyenértékűség elve megköveteli, hogy a szóban forgó nemzeti szabály különbségtétel nélkül vonatkozzon a közösségi jog és a belső jog megsértésén alapuló, hasonló tárggyal és joggal rendelkező keresetekre. Annak megállapításához, hogy az

egyenértékűség elvét tiszteletben tartották-e, a nemzeti bíróságnak – hiszen egyedül neki van a belső jogi keresetek eljárási szabályaira vonatkozó közvetlen ismerete – meg kell vizsgálnia, hogy megfelelnek-e ennek az elvnek azok az eljárási szabályok, amelyek célja, hogy a belső jogban biztosítsák a jogalanyok közösségi jogból eredő jogainak védelmét, és meg kell vizsgálnia az állítólagosan hasonló belső jogi keresetek tárgyát és lényeges elemeit. Annak eldöntéséhez, hogy az eljárási szabályok egyenértékűek-e, a nemzeti bíróságnak objektíven és elvont módon kell vizsgálnia a szóban forgó szabályok hasonlóságát, figyelembe véve az eljárás egészében elfoglalt helyüket, az említett eljárás lefolytatását és szabályok sajátosságait.³⁸

69. A tényleges érvényesülés elvét illetően a Bíróság ítélkezési gyakorlata kimondja, hogy minden esetben, amikor felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé teszi-e a közösségi jogrend által a magánszemélyekre ruházott jogok gyakorlását, azt kell megvizsgálni, hogy milyen e rendelkezésnek az egész eljárásban betöltött helye, az eljárás lefolytatása és az eljárás sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt. Ebből a szempontból adott esetben azokat az alapelveket is figyelembe kell venni, amelyek a nemzeti bírósági rendszer alapjául szolgálnak, mint például a védelemhez való jog, a jogbiztonság elve és az eljárás szabályos lefolytatásának elve.³⁹

35 – Lásd többek között a C-268/06. sz. Impact-ügyben hozott ítélet (EBHT 2008., I-2483. o.) 44. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

36 – Lásd többek között a 35. lábjegyzetben hivatkozott Impact-ügyben hozott ítélet 45. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

37 – Lásd többek között a 35. lábjegyzetben hivatkozott Impact-ügyben hozott ítélet 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot. A hatékony bírói jogvédelem elve az uniós jog egyik általános elvét képezi, mint ezt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke is elismeri. Lásd e tekintetben a C-444/09. és C-456/09. sz., Gavieiro Gavieiro és Iglesias Torres egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 2010., I-14031. o.) 75. pontját.

38 – Lásd a C-63/08. sz. Pontin-ügyben hozott ítélet (EBHT 2009., I-10467. o.) 45. és 46. pontját.

39 – Lásd a fenti 38. lábjegyzetben hivatkozott Pontin-ügyben hozott ítélet 47. pontját.

70. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapeljárásban teljesülnek-e ezek a feltételek.

Záró megjegyzések

71. Fentebb már hivatkoztam azon általános elvre, amelynek értelmében a török munkavállaló, aki eleget tesz a 6. cikk (1) bekezdésének első francia bekezdésében előírt követelményeknek, megalapozottan tekintheti az e rendelkezésből eredő jogosultságokat megszerzettnek, azzal az egyedüli fenntartással, hogy e rendelkezésből nem erednek jogosultságok, ha a tartózkodási engedély csupán ideiglenes, vagy ha a munkavállaló csalárd magatartást tanúsított. E tekintetben azt a következtetést vontam le, hogy semmi sem indokolja e korlátozás terjesztését olyan más jellegű magatartásokra, amelyekben nem jelenik meg a megtévesztés szándéka.⁴⁰

72. Ehhez a következőket szeretném hozzátenni.

73. Az uniós jogalkotás során folyamatosan növekvő számban elfogadott harmonizációs intézkedések közepette könnyen szem elől téveszthető, hogy az Európai Unió mennyire

sokszínű, és az is fog maradni.⁴¹ Nem csupán a tagállamok történelme és kultúrája eltérő: ugyanez igaz a jogrendszerükre is. Ami valamely tagállam állampolgára számára jól ismert vagy ösztönösen nyilvánvaló, az furcsának, nehezen érthetőnek vagy akár érthetetlennek tűnhet, és egyáltalán nem egyértelmű valamely más tagállam állampolgára számára. Még inkább igaz ez, ha az ügyben az Unióhoz társulási megállapodás révén kötődő harmadik állam és annak állampolgárai is megjelennek.

74. A fogadó tagállam hatóságai részéről viszonylag egyes lépés lehet azon álláspont elfoglalása, hogy amennyiben valamely harmadik állam állampolgára nem tartja be az adott állam jogszabályait, vagy egyszerűen nem méri fel valamely sajátos, a fogadó állam állampolgárai számára nyilvánvaló magatartás következményeit, akkor visszaél e szabályokkal, és ebből arra következtetnek, hogy a szabályok figyelmen kívül hagyása csalárd magatartás vagy ilyen hozzáállás bizonyítéka. Véleményem szerint ilyen következtetést csak a legnagyobb körültekintés mellett lehet levonni. A harmadik állam állampolgára nehezen érthetőnek találhatja e szabályokat, és számára nehéz vagy akár lehetetlen hozzáférni azokhoz, főleg ha nem beszéli folyékonyan a fogadó állam nyelvét. Hacsak nincs pénzügyileg nagyon jó helyzetben, nagy valószínűséggel nem tudja megfizetni azon ügyvédi költségeket, amelyek révén az összes, az ügy szempontjából releváns szabály magyarázatot nyerne. Véleményem szerint nagymértékben leegyszerűsítő azzal érvelni például – ahogyan azt észrevételeiben a holland kormány teszi –, hogy mivel a szabályok hozzáférhetőek többek között az interneten, a harmadik ország állampolgáráról automatikusan

40 – Lásd különösen a fenti 40., 43., 44. és 52. pontot.

41 – Lásd például a Charta 22. cikkét: „az Unió tiszteltben tartja a kulturális, vallási és nyelvi sokféleséget”.

feltételezhető, hogy megértette azokat és azok hatásait, valamint azon véleményeket, amelyek e szabályok alapján valamely magatartása következtében rá nézve beállnak. Ezen érvelés azon elképzelést támaszthatja alá, hogy

minden kultúra és minden életforma azonnal alkalmazkodik a fogadó tagállaméhoz, noha ez nem igaz. Ezen érvelés veszélyes következménnyel járhat az érintett személy szabadságaira és jogaira nézve is.

Végkövetkeztetések

75. A fenti megfontolások alapján azt javasolom a Bíróságnak, hogy a Raad van State előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésére a következő választ adja:

A társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat 6. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdése megtiltja a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nemzeti hatóságoknak, hogy visszavonják a török munkavállaló tartózkodási engedélyét, azon időpontra visszaható hatállyal, amikor már nem felelt meg azon feltételeknek, amelyek alapján a nemzeti jog értelmében a tartózkodási engedélyt kiadták, ha a szóban forgó török munkavállaló nem tanúsított csalárd magatartást, és e visszavonásra a 6. cikk (1) bekezdésében szereplő egyéves időtartam lejárta után kerülne sor.